

Spustili sme monitoring sucha: škody budú v desiatkach miliónov eur

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora začala komplexne riešiť škody spôsobené tohtoročným suchom. V regiónoch zisťuje rozsah strát na poškodených plodinách vrátane krmovín, ktorých bude pre hospodárske zvieratá výrazne menej. Zároveň sme ministerstvo pôdohospodárstva požiadali o finančnú podporu pre dojnice, ktorých chovatelia okrem sucha zápasia aj s nízkymi odbytovými cenami mlieka. Chovatelia odhadujú, že celkové straty len v prvovýrobe mlieka za rok 2026 budú kvôli suchu a nižším tržbám za mlieko v objeme viac ako 95 miliónov eur.

Východoslovenská nížina dnes

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) v týchto dňoch spustila špeciálne monitoringy sucha a krmovín. Cieľom je čo najpresnejšie zmapovať odhadovaný rozsah škôd na poľnohospodárskych plodinách po tohtoročnom extrémnom suchu. Komora vyzvala svojich členov, aby zhromažďovali údaje o poškodených plodinách, ich výmere a odhadovaných stratách na produkcii. Vzhľadom na to, že medzi najviac poškodené patria krmoviny, týmto plodinám je venovaný samostatný monitoring.

„Škody budú také dramatické, že ich rozsah musíme čo najpresnejšie zmapovať, aby sme mali konkrétnu predstavu o vplyve klimatických zmien, spôsobe ich predchádzania a možnostiach ich riešenia,“ hovorí Martin Rovaš z Odboru poľnohospodárstva a služieb SPPK.

Východoslovenská nížina počas štandardných rokov vlahy

Z prvotných údajov v monitoringoch sucha vyplývajú škody v desiatkach miliónov eur. Presné čísla budú známe až po zbere úrody na jeseň. Najväčšie straty zatiaľ hlásia južne položené regióny ako Bratislava, Komárno, Levice, Nitra alebo Trebišov, teda presne tie oblasti, ktoré suchom trpia najviac za ostatné mesiace aj podľa máp pôdneho sucha zo SHMÚ. Medzi najviac poškodené plodiny z hľadia výmer zatiaľ patrí pšenica ozimná, kukurica, repka ozimná a ďalšie. Vyššie položené oblasti avizujú zase nedostatok sena a paše.

Jedny z najväčších starostí poľnohospodárom robí práve kukurica. Táto plodina, ktorej sa hovorí aj kráľovná polí, v tomto roku suchom extrémne trpí a niektoré jej porasty nedajú takmer žiadnu úrodu či výživovú hodnotu pokosenej rastliny na siláž. Chovatelia dojníc sú tak sklamaní dvojnásobne, keďže nielenže budú mať kriticky málo krmiva pre zvieratá, no pre klesajúce odbytové ceny mlieka utržia aj menej za predané mlieko. Výpadok krmív a výpadok za tržby z mlieka podľa prepočtov Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka (zväz je členom SPPK) prevýšia do konca roka 95 miliónov eur.

„Súčasný stav predstavuje vážne riziko pre ekonomickú stabilitu podnikov vrátane zamestnanosti na vidieku a v mestách a ohrozuje zachovanie domácej produkcie tejto strategickej komodity. Práve preto sme oficiálne požiadali ministerstvo pôdohospodárstva o finančnú podporu pre dojnice, ktoré v tomto roku skúša nielen klimatická, ale aj mliečna kríza. Pripravili sme zoznam opatrení, prostredníctvom ktorých by do sektora mohli prísť finančné zdroje,“ vysvetľuje predseda SPPK Jozef Šumichrast.

kukurica na zrno pestovaná v Malackách

SPPK navrhuje sedem možností, odkiaľ získať finančné zdroje na preklopenie krízy. Ide napríklad o schému štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe; o podporu na dobré životné podmienky zvierat; zelenú naftu, viazané priame platby a ďalšie.

Problém s dlhodobým poklesom cien mlieka nezažívajú len slovenskí chovatelia dojníc, ale žijú s ním producenti v celej EÚ. Napríklad Maďarsko ako riešenie krízy v mlieku podporilo svojich chovateľov formou prechodnej vnútroštátnej platby a priznalo prvovýrobcom mlieka 7 miliárd forintov, čo je v prepočte na eurá viac ako 19 mil. eur.

Vláda ČR v tomto období odsúhlasila pre českých poľnohospodárov balík 3,5 mld. českých korún (takmer 145 mil. eur) na riešenie krízových situácií vrátane dôsledkov sucha a mliečnej krízy.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora je pripravená na odborný dialóg s rezortným ministerstvom tak, aby sme spoločnými krokmi podporili mliečnu vertikálu a vhodne uchopili aj tému sucha a dôsledkov klimatických zmien.